

Dänen, Deutschbalten, Schweden, Schiffe, Ritter, Russen, Kurorte und Kraniche

Estlands Küsten und Inseln vom
Mittelalter bis zur Gegenwart

Duńczycy, Niemcy bałtyccy, Szwedzi, statki, rycerze, Rosjanie, uzdrowiska i żurawie

Wybrzeże i wyspy Estonii od
średniowiecza do współczesności

Deutsch-polnisch-estnische Studententagung
vom 07.08. bis 15.08.2024

Für 2024 planen wir – auf vielfachen Wunsch – eine weitere Studententagung in Estland. Ziele sind dabei die Küstenregion und die estnischen Inseln. Inseln und Küste waren in der Geschichte Schauplatz vieler Auseinandersetzungen. Der Deutsche Orden baute Burgen, Dänen und Schweden gelangten über die Inseln auf das Festland, die Sowjets erklärten sie zum militärischen Sperrgebiet. Heute spielen Natur und Tourismus, Schlambäder und Kuren die wichtigste Rolle. Aber die Probleme der Überalterung und Arbeitslosigkeit sind auf den Inseln und an der Küste allgegenwärtig.

Das Programm ist noch nicht fertig, aber bereits weit geplant:

Mittwoch, 07. August 2024

Individuelle Anreise nach Tallinn. Zeit für private Stadterkundung.

Donnerstag, 08. August 2024

- Rundfahrt zu Gedenkortern der Geschichte und Gegenwart in Tallinn.
- Empfang und Gespräch in der Residenz der Deutschen Botschafterin Anette Klein.
- Gespräch mit einem Vertreter der parlamentarischen Gruppe Estland – Polen.
- Fahrt zum Deutschen Gymnasium und Treffen mit Deutschlehrern und Vertretern des Deutschen Kulturinstituts.

Freitag, 09. August 2024

- Fahrt aus Tallinn an die Westküste Estlands.
- Haapsalu. Die Geschichte der Stadt geht ins 13. Jh. zurück. Heute ist Haapsalu eine gemütliche Kleinstadt, bekannt durch Ihre SPA Häuser mit Schlambädern, denn das Schlambad wurde hier erfunden.
- Gespräch mit Bürgermeister Urmase Sukles in der Stadtverwaltung.

■ Die Bischofskirche in der Burgruine von Haapsalu. / Katedra w ruinach zamku w Haapsalu.

Polsko-niemiecko-estońskie spotkanie studyjne
w dniach 07.08.–15.08.2024

Na prośby wielu osób planujemy kolejną konferencję studyjną w Estonii na rok 2024. Kierunki podróży to region przybrzeżny i wyspy estońskie. Wyspy i wybrzeża były w historii miejscem wielu konfliktów. Zakon krzyżacki budował zamki, Duńczycy i Szwedzi docierali na kontynent przez wyspy, a w czasach sowieckich utworzono tu zamknięty obszar wojskowy. Dziś przyroda i turystyka, kąpiele błotne i kuracje zdrowotne odgrywają najważniejszą rolę. Jednak powszechne są też starzenie się społeczeństwa i bezrobocie.

Program nie jest jeszcze w pełni ukończony, ale jest już dobrze zaplanowany:

Środa, 7 sierpnia 2024

Indywidualny przyjazd do Tallina. Czas na prywatną eksplorację miasta.

Czwartek, 8 sierpnia 2024

- Wycieczka do historycznych i współczesnych miejsc pamięci w Tallinie.
- Wizyta i dyskusja w siedzibie ambasador Niemiec Anette Klein.
- Rozmowa z przedstawicielem grupy parlamentarnej Estonia-Polska.
- Wizyta Gimnazjum Niemieckiego i spotkanie z nauczycielami j.niemieckiego i przedstawicielami Niemieckiego Instytutu Kultury.

Piątek, 9 sierpnia 2024

- Przejazd z Tallina na zachodnie wybrzeże Estonii.
- Haapsalu. Historia miasta sięga XIII wieku. Dziś Haapsalu to przytulne miasteczko, znane z hoteli SPA z kąpielami błotnymi, które tu wynaleziono.
- Rozmowa z burmistrzem Urmase Suklesem w urzędzie miasta.
- Wizyta w Muzeum Szwedów Nadbrzeżnych. Nadbrzeżni Szwedzi zamieszkiwali zachodnie wybrzeże już od XVIII w. Wraz z wybuchem II wojny światowej wyemigrowali do Szwecji.
- Rozmowa na temat historii i o rodzajach kąpiele błotnych.
- Kontynuacja podróży promem na wyspę Hiiumaa/Dagö.

Sobota, 10 sierpnia 2024

- Hiiumaa to druga co do wielkości wyspa w Estonii i najbardziej wysunięta na północ wyspa zachodniego archipelagu estońskiego. Całkowita powierzchnia wynosi około 1.030 km², mieszka tu około 8.500 osób.
- Wprowadzenie do historii Hiiumaa przez historyk, panią Helgi Põllu.
 - Rozmowa z przedstawicielem gminy Hiiumaa. Jak żyje się na wyspie. Bezrobocie, problemy społeczne.
 - Eksploracja wyspy połączona z wizytą w latarni morskiej w

- Besuch des Museums der Küstenschweden. Die Küstenschweden lebten hier an der Westküste schon ab dem 18. Jh. Mit dem Ausbruch des 2. Weltkrieges sind sie nach Schweden ausgewandert.
- Gespräch zur Geschichte und Art des Schlammabades.
- Weiterreise mit der Fähre auf die Insel Hiiumaa/Dagö.

Samstag, 10. August 2024

Hiiumaa ist die zweitgrößte Insel Estlands und die nördlichste Insel des westestnischen Archipels. Die Gesamtfläche beträgt ca. 1.030 km² und die Einwohnerzahl ca. 8.500.

- Einführung zur Geschichte von Hiiumaa, Historikerin Helgi Põllu.
- Gespräch mit dem Vertreter der Gemeindeverwaltung von Hiiumaa. Wie lebt man auf der Insel. Arbeitslosigkeit, soziale Fragen.
- Rundfahrt auf der Insel mit Besuch des Leuchtturmes in Kõpu. Kõpu ist der drittälteste funktionierende Leuchtturm der Welt und der erste in Estland.
- Gespräch mit dem freischaffenden Journalistin Maris Hellrand zum Thema: EU-Politik und Estland.
- Weiterreise auf die Insel Saaremaa. Ankunft in Kuressaare.

Sonntag, 11. August 2024

Die Fläche von Saaremaa/Ösel beträgt 2.683 km². Die Küstenlinie der Insel ist 874 km lang. Die Einwohnerzahl beträgt ca. 31.300. Die Hauptstadt von Saaremaa ist Kuressaare/Ahrensburg.

- Bischofsburg in Kuressaare.
- Halbinsel Sõrve. Die Halbinsel erstreckt sich südwestlich von Saaremaa, hat eine Gesamtlänge von 32 km und eine maximale Breite von 10 km. Im Zweiten Weltkrieg haben die Einwohner von Sõrve sehr gelitten. Ende des Krieges fanden große Schlachten statt. Man nennt das den Bruderkrieg – Esten kämpften in der deutschen Wehrmacht, ebenso waren Esten auch in der Roten Armee.

Montag, 12. August 2024

- Gespräch in der Landesverwaltung in Kuressaare: Internationale Zusammenarbeit der Inseln an der Ostsee.
- Besuch der Amtsschule zu Kuressaare. Hier werden künftige Schlosser, Schiffsbauer, Kosmetiker, Hotelmitarbeiter, Köche, Friseur, Bäcker und etc. ausgebildet. Es gibt Direktstudium aber auch Fernstudium. Ausbildung für Schüler nach der Grundschule und auch für Erwachsene. Die Schule hat sich seit 1999 zu einem regionalen Ausbildungszentrum entwickelt. Mit der Unterstützung zahlreicher Projekte der Europäischen Union werden den meisten Studierenden Praktika außerhalb Estlands angeboten.
- Am Nachmittag Besuch des Tageszentrums für die älteren

■ Die 5 Windmühlen von Angla sind die letzte erhaltene Windmühlengruppe auf Saaremaa. / 5 wiatraków in Angla, ostatnia zachowana grupa wiatraków na wyspie Saaremaa.

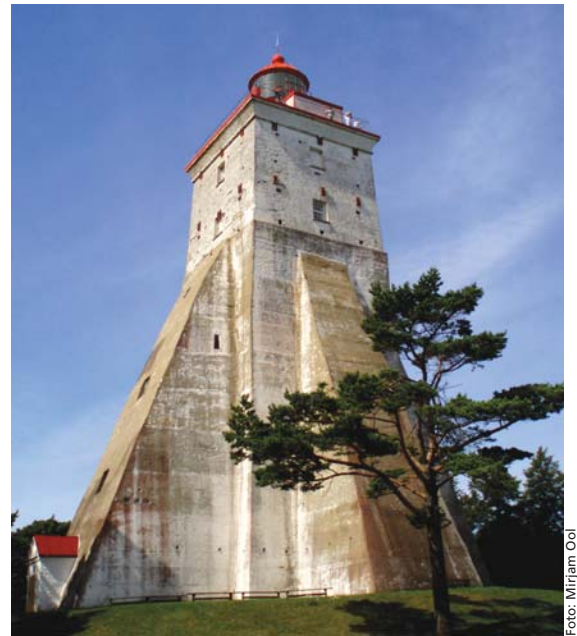

Foto: Mihjam Ooi

■ Der Leuchtturm in Kõpu auf der Insel Hiiumaa ist der drittälteste, funktionierende Leuchtturm der Welt. / Latarnia morska w Kõpu na wyspie Hiiumaa to trzecia najstarsza działająca latarnia morska na świecie.

Kõpu. Kõpu to trzecia najstarsza działająca latarnia morska na świecie i pierwsza w Estonii.

- rozmowa z niezależną dziennikarką panią Maris Hellrand na temat: polityka UE i Estonia.
- Dalsza podróż na wyspę Saaremaa. Dojazd do Kuressaare.

Niedziela, 11 sierpnia 2024

Powierzchnia Saaremaa/Ösel wynosi 2.683 km². Linia brzegowa wyspy ma długość 874 km. Mieszka tam około 31.300 osób. Głównym miastem Saaremaa jest Kuressaare (niem. Ahrensburg).

- Zamek Biskupi w Kuressaare.
- Półwysep Sõrve. Półwysep rozciąga się na południowy zachód od Saaremaa, ma całkowitą długość 32 km i maksymalną szerokość 10 km. Mieszkańcy Sõrve bardzo ucierpieli podczas II wojny światowej. Główne bitwy miały miejsce pod koniec wojny. Nazywa się to wojną bratobójczą – jedni Estończycy walczyli w niemieckim Wehrmachcie, a drudzy byli także w Armii Czerwonej.

Poniedziałek, 12 sierpnia 2024

- Rozmowa w administracji regionalnej w Kuressaare: Współpraca międzynarodowa pomiędzy wyspami na Morzu Bałtyckim.
- Wizyta w szkole zawodowej w Kuressaare. Kształcą się tu przyszli ślusarze, stocznicy, kosmetyczki, pracownicy hoteli, szefowie kuchni, fryzjerzy, piekarze itp. Prowadzone tu są nauki zawodowe, ale także kształcenie zaoczne. Jest to placówka dla uczniów po szkole podstawowej, a także dla osób dorosłych. Od 1999 roku szkoła przekształ-

Generationen. Hier gibt es unterschiedliche Gruppen wie z. B. für Handarbeit, Gymnastik, Kunst, Digitale Hilfsmittel und so weiter. In Estland gibt es in vielen Städten, Siedlungen auch in Dörfern solche Tageszentren in denen Rentner gerne zusammenkommen. Freizeitgestaltung für Alleinlebende.

Dienstag, 13. August 2024

- Es geht zur Steilküste, von hier aus hat man schönen Blick über die Ostsee.
- Besuch des Friedhofs Kudjape. Er wurde 1780 gegründet. Der Friedhof dokumentiert durch Gräber die deutsch-baltische Vergangenheit. Im neueren Teil des Friedhofs befindet sich ein Denkmal für die Opfer der Deportation und für die Opfer des Untergangs des Schiffes Estonia. Im Jahr 2011 wurde ein Gedenkkreuz für die Opfer des kommunistischen Regimes in Kuressaare im Jahr 1941 errichtet. Auf der Westseite des Alten Friedhofs gibt es eine eigene Ruhestätte für die im Zweiten Weltkrieg gefallenen Soldaten: Unter den Eichen liegen die Überreste von Deutschen, Russen und Esten.
- Besucht am Kaali-See. Der Kaali-Krater ist durch den Einschlag eines Meteoriten und die anschließende Explosion entstanden. Neben dem Hauptkrater mit einem Durchmesser von 110 Metern gibt es noch 8 kleinere Krater. Den aktuellsten und genauesten Messergebnissen zufolge wird der Entstehungszeitpunkt der Krater auf 1530 bis 1450 v. Chr. geschätzt.
- Fahrt über den Damm auf die Insel Muhu. Mit einer Fläche von 204,86 km² ist sie die drittgrößte Insel Estlands. Mittags fährt die Fähre nach Virtsu.
- Weiterfahrt in die Kurstadt Pärnu.

Mittwoch, 14. August 2024

- Kurze Rundfahrt in der Kurstadt.
- Fahrt Richtung Soomaa. Der Soomaa-Nationalpark wurde zum Schutz großer Moore, Auenwiesen, Wälder und des kulturellen Erbes im südwestlichen Teil Mittelestlands gegründet. Der 390 km² große Soomaa-Nationalpark liegt an der Grenze der Landkreise Pärnu und Viljandi in einem ausgedehnten Gebiet, das von menschlichen Aktivitäten unberührt bleibt.
- Kurze Wanderung im Moorgebiet.
- Gespräch über die Bedeutung des Naturschutzes für den Green-Deal der EU und die Energiewende in Estland.
- Am Spätnachmittag Rückfahrt Richtung Tallinn.

Donnerstag, 15. August 2024

Individuelle Abreise aus Tallinn

Wir hoffen, zur Finanzierung der Studientagung wieder öffentliche Gelder einwerben zu können. So das gelingt können wir einen moderaten Teilnehmerbeitrag anbieten. Wir planen für deutsche Teilnehmerinnen und Teilnehmer mit etwa 500,00 Euro im Doppelzimmer und 750,00 Euro im Einzelzimmer.

Teilnehmerinnen und Teilnehmer aus Osteuropa müssen mit etwa 300,00 bzw. 550,00 Euro kalkulieren.

Die An- und Abreise erfolgen wieder individuell. Möglicherweise können wir auch wieder einen Fahrtkostenzuschuss auszahlen.

Wer Interesse hat, melde sich bitte umgehend unter w.nitschke@adalbertuswerk.de oder telefonisch unter +49171/3153876.

Eine endgültige Anmeldung und die Zahlung von 50 % der Tagungsgebühren müssen bis zum 15. April 2024 erfolgen.

ciła się w regionalny ośrodek szkoleniowy. Dzięki wsparciu licznych projektów przez Unię Europejską większość studentów odbywa staże poza Estonią.

- Po południu wizyta w ośrodku dziennym dla osób starszych. Są tu różne grupy, takie jak rękodzieło, gimnastyka, sztuka, grupa dla zainteresowanych urządzeniami cyfrowymi, itd.. W Estonii w wielu miastach, osiedlach i wsiach działają takie ośrodki dzienne, w których emeryci lubią się spotykać. Zajęcia rekreacyjne dla osób żyjących samotnie.

Wtorek, 13 sierpnia 2024

- Przejazd na klify, skąd roztacza się piękny widok na Bałtyk.
- Wizyta na cmentarzu Kudjape. Został założony w 1780 roku. Cmentarz poprzez groby dokumentuje przeszłość niemiecko-bałtycką. W nowszej części cmentarza znajduje się pomnik ofiar wysiedleń oraz ofiar zatonięcia statku Estonia. W 2011 roku w Kuressaare postawiono krzyż pamiątkowy ku czci ofiar reżimu komunistycznego w 1941r. Po zachodniej stronie Starego Cmentarza znajduje się osobne miejsce spoczynku żołnierzy poległych w czasie II wojny światowej; pod dębami spoczywają szczątki Niemców, Rosjan i Estończyków.
- Przejazd nad jezioro Kaali. Krater Kaali powstał w wyniku uderzenia meteorytu i późniejszej eksplozji. Oprócz głównego krateru o średnicy 110 metrów znajduje się tam 8 mniejszych kraterów. Według najnowszych i dokładnych pomiarów szacuje się, że krater powstał pomiędzy 1530 a 1450 rokiem p.n.e.
- Przejazd na wyspę Muhu o powierzchni 204,86 km², trzecią co do wielkości wyspą w Estonii. W południe podróż promem do Virtsu.
- Kontynuacja podróży do uzdrowiska Pärnu.

Środa, 14 sierpnia 2024

- Krótka wycieczka po mieście.
- Podróż w kierunku Soomaa. Park Narodowy Soomaa został utworzony w celu ochrony dużych torfowisk, łąk zalewowych, lasów i ochrony dziedzictwa kulturowego w południowo-zachodniej części środkowej Estonii. Park Narodowy Soomaa o powierzchni 390 km² leży na granicy prowincji Pärnu i Viljandi, na rozległym obszarze nietkniętym działalnością człowieka.
- Krótka wędrówka po bagniskach.
- Dyskusja na temat znaczenia ochrony przyrody dla Zielonego Ładu UE i transformacji energetycznej w Estonii.
- Późnym popołudniem powrót do Tallina.

Czwartek, 15 sierpnia 2024

Indywidualny wyjazd z Tallina

Mamy nadzieję, że uda nam się ponownie zebrać środki publiczne na sfinansowanie konferencji studyjnej. Aby je otrzymamy, będziemy mogli zaoferować niewygórowaną cenę za uczestnictwo. Dla niemieckich uczestników przewidujemy kwotę około 500,00 euro w pokoju dwuosobowym i 750,00 euro w pokoju jednoosobowym.

Uczestnicy z Europy Wschodniej muszą liczyć się z około 300,00 lub 550,00 euro.

Przyjazd i wyjazd należy zaplanować indywidualnie. Być może będziemy mogli ponownie zwrócić koszty podróży.

Jeśli są Państwo zainteresowani, prosimy o natychmiastowy kontakt pod adresem w.nitschke@adalbertuswerk.de lub telefonicznie pod numerem +49171/3153876.

Ostateczne zgłoszenia i wpłaty zaliczki (50 % opłat za udział) należy dokonać do 15 kwietnia 2024 r.